

[Frank Jensen]

dervisningsministerens seneste udspil på dette område, nemlig det forslag til et nyt adgangsbegrænsningssystem, som er ude til høring i øjeblikket, er et klart eksempel på, at regeringen påtænker at videreføre hækkeløb og blindgyder for de unge.

Det eneste virkelige middel til løsning af adgangsbegrænsningsproblemet er, at der etableres flere uddannelsespladser, og jeg mener, at alle ordførere i dag har givet tilslutning til, at det er det eneste og rigtige middel.

Man kan spørge sig selv, hvorfor vi diskuterer adgangsbegrænsning i Folketinget i dag. Den blev jo indført i 1977. Man kan sige, at alternativet til en ophævelse af adgangsbegrænsningen er, at de 12.800 unge, som blev afvist ved første optagelsesrunde sidste år, placeres i et andet system. Dér ved vi, at en ret stor del af dem enten bliver placeret i passive forsørgelsesområder i samfundet, nemlig i form af kontanthjælp efter bistandsloven og i form af dagpenge, eller går ud og optager pladser på arbejdsmarkedet, som nogle af de andre 300.000, der står i køen i dagpengesystemet, kunne have fået.

Vi ved, at det største ønske for dem, der er adgangsrante, er at komme ind og få en uddannelse, og derfor søger de år efter år, og de bliver ældre og ældre, og de får større og større sociale forpligtelser, de får større og større leveomkostninger, så den dag, de endelig er sluppet igennem nåleøjet og har fået en plads på en uddannelsesinstitution, må vi desværre se, at de er kommet ind i en ond cirkel. De har måske glemt en stor del af det, de lærte i ungdomsuddannelserne, de har fået nogle sociale forpligtelser, de har fået nogle leveomkostninger, som gør, at de ikke kan klare sig med Statens Uddannelsesstøtte. Derfor er de nødt til at gå på suppleringskurser for at få rettet op på den grundviden, de skal have for at klare sig i uddannelsen, og de skal ud og have erhvervsarbejde for at klare deres økonomiske leveomkostninger, og så får vi en ond cirkel, hvor mange falder ud igen, desværre, eller bliver hængende i det, vi kalder specialesumpen i de videregående uddannelser. Derfor er det så vigtigt, at vi så hurtigt som muligt får sat en handlingsplan i værk.

Hvad er baggrunden for de nye meldinger fra Socialdemokratiet og fra en lang række ordførere for de partier, der i 1977 var med til at

stemme et adgangsbegrænsningssystem igen?

Ja, fra Socialdemokratiets side er baggrunden den, at da vi i 1977 kunne se en vækst i arbejdsløsheden, kunne se en økonomisk krise, var det den generelle opfattelse blandt politikere, blandt økonomer, at det blot var krusninger på overfladen. Vi må i dag desværre erkende, at den høje, stabile del af arbejdsløsheden er blevet den situation, som samfundet har erfundet sig i i over 10 år, og derfor er det nødvendigt, at vi nu nytænker, at vi ser uddannelsessystemet, uddannelsespolitikken, som et aktivt middel til at få nedbragt arbejdsløsheden.

Bare se på landene omkring os, se på Sverige og på andre lande! Dér bruger man uddannelsespolitik som et aktivt middel til at få reduceret arbejdsløshedsprocenterne, og uddannelse er en investering i fremtiden. Det er vores forsikring for, at der, den dag vi går på pension, er nogle til at tage over i samfundet på alle mulige poster og til at være med til at klare, at der også bliver en pension til udbetaling til os.

Det er et spild af økonomiske og menneskelige ressourcer, at der år efter år afvises mange unge mennesker, der prøver at komme ind i uddannelsessystemet. Det er økonomisk uansvarligt af os, at vi placerer unge mennesker i passive forsørgelsesområder i stedet for at foretage en aktiv investering i uddannelse.

Det, der er faren ved adgangsbegrænsningssystemer og har været det i mange år, er, at vi taber en stor ungdomsgeneration på gulvet, ved at de unge kommer ind i en ond cirkel, når de endelig slipper igennem nåleøjet. Derfor skal vi i gang med at få etableret den handlingsplan.

Et andet argument er, at alle fremskrivninger af befolkningstallene viser, at vi i årene fremover vil have meget drastiske fald i ungdomsårgangene. De fremskrivninger, som bemærkningerne til beslutningsforslaget følger, viser, at i aldersgruppen 18-23-årige vil vi allerede næste år, i 1990, opleve et fald på 2 pct. eller et nominelt fald på 9.000 unge. På den anden side af år 2000 har vi et fald på 25 pct. i den ungdomsårgang, som er den primære ansøgergruppe til de videregående uddannelser, eller et nominelt fald på 110.000. Der er altså behov for, kan man sige, at den reservearmé, der nu i dag er adgangsrant, får lov at slippe igennem nåleøjet og ind i uddannelse, for at vi kan have den nødvendige kapacitet af akademisk uddannet ar-